

Latvijas Lauku tūrisma asociācija

LAUKU CEĻOTĀJS

Speciāls izdevums lauku tūrisma uzņēmējiem / 2013. gada rudens

Esam sagatavojuši divus jaunus izdevumus un mācību materiālu – "Kultūras mantojuma mārketinga stratēģija lauku tūrismā", brošūra ar 12 pirmajiem zīmes saņēmējiem Latvijā "Latviskais mantojums" un Lauku ceļotāja 20 gadu jubilejas brošūru » Lasiet 2.lpp.

Svarīgi datumi!

7 novembris - ZM ministre L.Straujuma viesosies lauku tūrisma saimniecībās Vidzemē, lai pārrunātu jautājumus par nepieciešamībām nākamam ES fondu plānošanas periodam.

27 novembris - seminārs "Lauku labumu produktu veidošana", Braslas krogs, Pārgaujais novs.

7-9 februāris, 2014 - "Balttour" izstāde - gadatirgus Ķīpsalā

Lauku ceļotājam šogad svinam 20 gadu jubileju!

Sveicināti, visi mūsējie!

Esam, šķiet, vecākā un pieredzes bagātākā joprojām aktīvā lauku tūrisma asociācija Latvijā un šogad svinam savus 20 gadus. Jā, esam lepni un gandarīti! Redzam, ka lauku tūrisms ir ne tikai dzīvesveids, bet arī pietiekami nozīmīgs ienākumu devējs gan lielākiem, gan mazākiem uzņēmējiem laukos un tam ir sava, ne mazsvarīga vieta lauku ekonomikā. Un lauku tūrisma saimnieki – tā ir īpaša „tauta” – kas nečikst, bet dara, un ar neatlaidību un radošu garu pierāda, ka ir labi dzīvot un saimniekot laukos.

Kā sākām? 1993. gadā 10 entuziasti nodibina Latvijas Lauku tūrisma asociāciju "Lauku ceļotājs". Lauku tūrisms Latvijā sākas ar vienu baltu rūtīņu kladīti, kurā ar lineālu rūpīgi sagrafētas ailītes un sarakstītas lauku mājas - tā ir mūsu pirmā datu bāze. Nākamajā gadā top pirmais katalogs "Atpūta laukos", kas ir tikai angļu valodā, cenas ir atzīmētas USD un pats katalogs tiek iespiests Somijā. Asociācijas datu bāzē iekļautas 20 mājas, ir arī pirmie 100 klienti.

Kā izaugām? „Vecie” saimnieki noteikti atceras, ka pirmajos gados kopsapulcēs vai katru gadu varējām lepoties ar gandrīz divkārsu gan naktsmītņu,

gan tūristu skaita pieaugumu – lauku tūrisms kļuva arvien populārāks. Piedāvājums bija gana raibs – no neapkurināmiem vasaras namiņiem ar „sirsniņmājiņu” laukā, līdz atsevišķām istabām greznās padomju laika savrupmājās. Līdz ar 2000. gadu, kad kopā izcīnījām ES SAPARD atbalstu arī lauku tūrisma uzņēmējiem, saimnieki sāka celt tūristiem atsevišķas ēkas. Pieprasītas kļuva brīvdienu mājas un viesu mājas ballītēm.

Kā kļuvām par uzņēmējiem? Ne tikai plaukstoši un pozitīvi skaitļi liecināja par lauku tūrisma attīstību. To, ka lauku tūrisms ir vērtīga un uzņēmējdarbība, apliecināja arī fakts, ka lauku tūrisma saimniekus arvien vairāk pamanīja visdažādākie kontroles un inspekciju dienesti. „Nenogaliniet vecmāmiņas pankūkas!” – ar tādu saukli 2006. gada lauku tūrisma konferencē 310 kopā sanākušie saimnieki pieņem rezolūciju, kurā prasām nodokļu atvieglojumus mazajam lauku tūrisma saimniecībām, adekvātas pārtikas un veterinārā dienesta prasības, atbilstošus būvnormatīvus, atvieglotu grāmatvedības uzskaiti. Konference iekustina ledu, sākas sarunas ar ministrijām.

Kā mainījāmies? Līdz ar „Zaļo

Sertifikātu” un „Lauku Labumiem” lauku tūrisms ieguva jaunas vērtības. Saimnieki atzina, ka Zaļais Sertifikāts palīdz piesaistīt jaunus klientus – tādus, kas novērtē dabisko un veselīgo. „Lauku Labumi” iesaistīja tūrismā arī lauku saimniecības, kas nepiedāvā naktsmītņi, bet ļauj iepazīt lauku dzīvi un saimniekošanu. Aktīvais tūrisms – laivu, velo, pārgājienu maršruti un kartes veda uz laukiem ne tikai rūdītus sportiskas atpūtas cienītājus, bet arī ģimenes, darba kolektīvus, draugu kompānijas. Pamazām nonācām līdz dialogam ar dabas sargātājiem, pārliecinot, ka arī nacionālajos parkos un citās sargājamās teritorijās tūristi nav ienaidnieki, un tūrisms var dot labumu gan dabai, gan vietējiem iedzīvotājiem.

Kā pievēršam krīzi? Bija laiks, kad jutāmies apmulsuši – ko darīt, ja tūristi nebrauc, korporatīvie pasākumi nenotiek? Krīze katram saimniekam lika padomāt par jaunu piedāvājumu, vairāk pievērsties mārketingam, saspringt uz savu pakalpojumu kvalitāti, samazināt izmaksas. Galu galā no krīzes iznācām ar atziņu – darba joprojām pietiek, bet ja grib nopelnīt tikpat, cik „biezajos gados”, ir jāstrādā vairāk. Taču lauku tūrisma saimnieki

ir nelabojami un nenogurdināmi optimisti – šoruden atgriezoties no pieredzes apmaiņas brauciena Somijā, visu ceļu no Tallinas līdz Rīgai, četras stundas bez pārtraukuma autobusā skanēja dziesmas, tātad viss ir kārtībā.

Ko tālāk? To pašu, un vēl labāk. Mūsu kopīgie mērķi ir tie paši – panākt, lai lauku tūrisma uzņēmēji var strādāt vēl veiksmīgāk, lai piedāvājums ir konkurētspējīgs un klientiem interesants. Jubilejas gadā esam atgriezušies pie latviskām vērtībām – 31 lauku tūrisma saimniecība saņem kultūras zīmi „Latviskais mantojums” par alus darīšanu, maizes cepšanu, Jāņu svinēšanu, latviskas sētas kopšanu un citām labām lietām. Jauna dzīvība ienāk „Lauku Labumu” piedāvājumā – tas kļūst profesionālāks un labā nozīmē komerciāls.

Taču pietiks par atmiņām! Lasiet šai avīzē par darāmo vēl šogad, par jauniem plāniem un iecerēto. Sakiet, ko domājat, ko gribat kopīgi panākt un pie darba!

Svinot savus 20, sakām paldies visiem, kas bija, ir un būs kopā ar „Lauku ceļotāju”!

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET:

Sekojam līdzī aktualitātēm likumdošanā » 3.lpp

Kas ir 16 jaunie zīmes "Latviskais mantojums" saņēmēji » 4-5.lpp

Kā ārvalstu tūroperatori vērtē Latvijā piedzīvoto? » 7.lpp

Eiropas lauku tūrisms skaitļos » 8.lpp

Iesaka Lauku ceļotājs

Sagatavoja Juris Smaļinskis

TOP notikumi, ko darīt gada nogalē (novembris, decembris)

Novembrī turpinās **lašu migrācija**. Tas nozīmē, ka ir vērts doties garākā pārgājienā gar mazo upiņu krastiem, kas ietek Gaujā, Ogrē, Abavā, Ventā u.c. – lielākajās upēs!

Bezlapu periodā upiņu gravas iegūst citādu ainavu, jo **skatam paveras iespaidīgās ielejas un gravas**, kuras nevar „saskatīt” vasarā! Kur? Imula, Amula, Viesata, Amata, Brasla, Rauna, Raunis un daudzas citas.

Sākas rudens vētras! Tās būs interesanti vērot pie Veczemu klintīm, Kolkas ragā, Jūrkalnes apkārtnē u.c. Tikai, ievērojiet piesardzību!

Baltijas jūras (Dižjūras) krastā ainavu atdzīvinās **bušu zvejnieki**. Kādēļ gan nedoties pārgājienā un neuztaisīt kādu labu foto? Pirms tam paskaties www.celotajs.lv, kur var iegādāties kūpinātas zivis!

Kamēr nav sniegs, var izstaigāt **labiekārtotās takas Ķemeru purvā**, pie Kaņiera pilskalna, Cenas tīrela laipu. Purvs rudens salnas rītā (īpaši – saullēkta laikā) izskatās fantastisks! Ka nosirmojis!

Liepājas ezera krastā var uzkāpt jaunajā **putnu vērošanas tornī**. Varbūt izdodas vēl „noķert” kādu migrējošo putnu.

Aizbrauc uz kādu no **lauku labumu saimniecībām**. To plauktos un pagrabos glabājās šī gada raža – augļi, ogas, to pārstrādes produkti – ievārijumi, sulas, sīrupi, konservi, sukādes u.c. gardumi. Ir ievākts medus, ārstniecības augi. Rūgst vīni! Nogaršo tos un aizved lidzi mājniekiem kā labus suvenirus!

Apmeklē kādu no 28 kultūras zīmes “Latviskaismantojums” saimniecībām, kur var iepazīt latviskos ēdienus un dzērienus, amatus, arhitektūru un tradīcijas. Saraksts ar saimniecībām: <http://www.celotajs.lv/iv/entity/list/active/true/certSystem/ff8080812302aa260123038f164e0061/certificate/>

Pabeigts darbs pie 10 video klipiem

Video popularizē kultūras mantojumu lauku tūrismā

Video klipī aptver sekojošas tēmas: “Rudens Latvijas laukos”, “Ziema Latvijas laukos”, “Pavasaris Latvijas laukos”, “Pirts rituāli Latvijas laukos”, “Latviskas zīmes Latvijas laukos”, “Jāni Latvijas laukos”, “Vasara Latvijas laukos”, “Ēšana un dzeršana Latvijas laukos”, “Rokdarbi Latvijas laukos”, “Ainavas Latvijas laukos”

Kā viena no projekta “Heritage Tourism” aktivitātēm bija 10 video klipī izstrāde kultūras mantojuma un lauku tūrisma popularizēšanai. Video klipī ir īsi, 30 sekunžu gari un to mērķis ir radīt interesi un sajūtas par Latvijas laukiem. Video klipī ir izstrādāti sadarbībā ar video operatoru Daini Kļavu.

Tagad, kad arvien vairāk ceļotāji pieprasa tradicionālu, latvisku un mūsu zemei raksturīgu vērtību iepazīšanu, video klipī kalpos kā viens no mārketinga instrumentiem, lai aicinātu ceļotājus doties ārpus pilsētām un izbaudīt Latvijas lauku plašo piedāvājumu.

Ir pabeigts darbs pie visiem 10 video klipiem un Lauku ceļotājs aicina lauku tūrisma saimniekus izmantot šo mārketinga instrumentu arī sava produkta popularizēšanai, savās mājaslapās, prezentācijās, utt.

Visus video klipus var apskatīt mūsu mājas lapā: http://www.celotajs.lv/content/about/video_lv.html

Lai integrētu tos savā mājaslapā, lūdzu izmantotiet saiti no Lauku ceļotāja Youtube kanāla.

Lai iegūtu kādu no video klipiem izmantošanai prezentācijās, lūdzu sazināties ar LC.

Par mums runā...

Š.g. 5.jūlijā un 1. novembrī **LR1 “Kā labāk dzīvot”** studijā divas sarunas par kultūras zīmi “Latviskais mantojums” un tās saņēmējiem. Studijā Elina Kalēja (LC), Rihards Vidzickis (Vienkoču parks), Mārtiņš Jātnieks (Vaidelotes), Baiba Smilga (Braslas krogs). Kur var redzēt Latviskumu: <http://lr1.latvijasradio.lv/iv/raksts/ka-labak-dziivot/kur-var-redzet-latviskumu.a46/>

Kultūras zīmes, Latviskais mantojums” laureāti: <http://lr1.latvijasradio.lv/iv/raksts/ka-labak-dziivot/kulturas-zimes-latviskais-mantojums-laureati.a30191/>

Š.g. 22. augustā **LR2 “Dzīves virtuve”** studijā viesojās vides un tūrisma eksperts Juris Smaļinskis (LC), lai runātu par Lauku labumiem Latvijas laukos: <http://lr2.latvijasradio.lv/raidijumi/dzives-virtuve/4853-dzives-virtuve-22-08-2013.htm>

Š.g. 13. septembrī **LT1 Rīta Panorāma** viesoja Asnāte Ziemele (LC), lai runātu par lauku tūrisma aktualitātēm, situāciju nozarē, tendencēm un jaunumiem: <http://www.ltv.lv/iv/raksts/13.09.2013-lauku-celotajs-latvijas-lauku-turisma-mitnem-shogad-bija-ljoti.id17860/>

Š.g. 1. novembrī Mudīte Lukša publicēja rakstu **LV Portālā** par LC jubileju un asociācijas darbību 20 gadu laikā - „Lauku ceļotāja” 20 gadi: no rūtīņu burtnīcas līdz atzinībai Eiropā: <http://www.lvportals.lv/likumi-prakse.php?id=258804>

Š.g. 2. novembrī **LR1 Zaļais vilnis** raidījumā Anitra Tooma atspoguļo notikumus no LC jubilejas I gates pili. Intervijas ar Asnāti Ziemeļi un kultūras zīmes saņēmējiem: Mārtiņu Mediņu, Ilzi Stabulnīci un Lidiju Lubāni. Lauku ceļotāja “Zaļie darbi”: <http://lr1.latvijasradio.lv/iv/raksts/zaļais-vilnis/lauku-celotaja-zaļie-darbi.a30154/>

24. un 29. oktobrī **portāls Delfi** atspoguļo kultūras zīmes saņemšanu: **I gates pili 16 lauku tūrisma uzņēmēji saņems “Latviskā mantojuma” zīmi:** <http://www.delfi.lv/novados/limbazu-novads/vidrizu-pagasts/zinas/igates-pili-16-lauku-turisma-uznemeji-sanems-latviska-mantojuma-zimi.d?id=43756632>

“Latviskais mantojums”: **Vaidavas pagasta Krēslinieku sētā var iepazīt seno krēslu meistarū amatū:** <http://www.delfi.lv/novados/kocenu-novads/vaidavas-pagasts/zinas/latviskais-mantojums-vaidavas-pagasta-kreslinieku-seta-var-izpazit-seno-kreslu-meistarū-amatu.d?id=43769210>

Mācību materiāls - Kultūras mantojuma “MĀRKETINGA STRATĒGIJA” lauku tūrismā (LV)

Esam sagatavojuši mācību materiālu lauku tūrismā uzņēmējiem par to, kā veidot latviešu kultūras mantojumā balstītus lauku tūrisma produktus, un kādus mārketinga pasākumus veikt, lai tos popularizētu. Materiāla apskatīts jau esošais kultūras mantojuma piedāvājums lauku tūrismā, tirgus un mērķa grupas, produktu veidošana un piemēri.

Mārketinga sadaļas aplūko pasākumus, ko var veikt pats lauku tūrisma uzņēmējs individuāli un arī izmantojot vietējo, reģionālo un nacionālo tūrisma organizāciju mārketinga pasākumus. Atsevišķa nodaļa veltīta mārketinga zīmei „Latviskais mantojums”. **Jaunais mācību materiāls latviešu valodā pieejams portālā:** www.macies.celotajs.lv

www.macies.celotajs.lv

LATVISKAIS MANTOJUMS (LV)

Kultūras zīme Latviskais mantojums izveidota pēc „Lauku ceļotāja” iniciatīvas un tiek pasniegta Latvijas tūrisma uzņēmējiem, kuri saglabā un daudzina latvisko kultūras un sadzīves mantojumu, rādot to apmeklētājiem. Pēc šīs zīmes varat pazīt vietas, kur saimnieki apmeklētājiem ir gatavi rādīt un stāstīt, cienāt ar latviskiem ēdieniem, mācīt amatus un prasmes, svinēt latviskos svētkus.

Latviskā mantojuma zīmi saņem saimnieki - naktsmitnes, lauku saimniecības, amatnieki, lauku krodziņi, latvisko tradīciju pasākumu rīkotāji un vadītāji, muzeji, kolekciju, prasmju un arodu zinātāji. Izdevumā ietverti 12 pirmie zīmes saņēmēji - lauku tūrisma uzņēmēji. Brošūra pieejama Lauku ceļotāja birojā un Latvijas tūrisma informācijas centros. Elektroniskā versija šeit: <http://www.celotajs.lv/iv/p/view/LatvianHeritage2013>

Brošūra izdota ar Tūrisma attīstības valsts aģentūras un Eiropas Savienības Interreg IVA programmas atbalstu.

LAUKU CEĻOTĀJAM - 20 (LV) Jubilejas izdevums

Lauku ceļotājs šogad svin savu 20-to gadu jubileju un par godu šim notikumam izdota jubilejas brošūra, kas atspoguļo lauku tūrisma asociācijas darbības pamatprincipus, struktūru, attīstību un paveiktos darbus šo 20 gadu laikā.

Brošūras elektronisko versiju skatiet: http://www.celotajs.lv/iv/p/view/LC_20_gadi

Jaunumi likumdošanā

Publicēti <http://macies.celotajs.lv> diskusiju portālā

Ko paredzam Lauksaimniecības ties-maksājumus mazajiem lauksaimniekiem un lauku tūrisma uzņēmējiem no 2014-2020.gados?

Lielie lauksaimnieki, protams, lobē sev izdevīgus noteikumus, atstājot „aiz borta” mazos, arī mūs, kam lauksaimniecības zeme nav liela vai nav nemaz, bet mēs nelielo ražu apēdam paši vai pabarojam tūristus, tāpēc neesam mazāk svarīgi zemes apstrādātāji un lauku uzņēmēji.

Visu atbalstu paredzēts iedalīt 2 daļās:

1) mazo lauksaimnieku shēma:

Šovasar NVO Konsultatīvajā padomē nolēma, ka mazo lauksaimnieku atbalsta ikgadējā maksājuma summa uz saimniecību (no 2015.gada līdz 2020.g) nosakāma kā fiksēta summa 500 EUR apmērā. Lauksaimnieks pats varēs izlēmt, vai pretendē uz mazo lauksaimnieku shēmu un saņem šo vienu konkrēto maksājumu (bet nesaņems citus tiešos maksājumus).

Citējot LOSP ziņas: „24. jūlija vakarā, Zemkopības ministrijā notika Lauksaimnieku nevalstisko organizāciju konsultatīvā padomes sēde, kuras laikā zemkopības ministre Laimdota Straujuma ar lauksaimnieku organizāciju pārstāvjiem pārrunāja atbalsta iespējas mazajiem lauksaimniekiem nākotnes tiešo maksājumu sistēmas ietvaros. Sēdes laikā nolēma, ka Latvijā ar 2015. gadu tiks īstenota mazo lauksaimnieku atbalsta shēma. Lauksaimnieki, kuri izvēlēsies piedalīties šajā atbalsta shēmā, saņems ikgadēju maksājumu par saimniecību 500 eiro apmērā, neatkarīgi no tā, cik hektāru zemes būs saimniecībā.

Mazo lauksaimnieku atbalsta shēmas ieviešanas mērķis ir saglabāt dzīvotspējīgus laukus un samazināt administratīvo slogu gan mazajiem lauksaimniekiem, gan administrējošām iestādēm. Lauksaimniekiem 2015. gadā būs izvēles iespējas – saņemt atbalstu standarta tiešo maksājumu shēmās (vienotais platības maksājums vai pamata maksājuma shēma, zaļināšanas maksājums, saistītais atbalsts) vai saņemt atbalstu mazo lauksaimnieku shēmā.

Paredzams, ka izšķirošais faktors izvēlei par dalību mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā būs atbalsta summa. Ja lauksaimniekam šķitīs saistošs 500 eiro atbalsta maksājums par saimniecību, tad lauksaimnieks

pievienosies mazo lauksaimnieku atbalsta shēmai, savukārt, ja lielāku atbalstu būs iespējams saņemt no standarta tiešajiem maksājumiem, tad lauksaimnieks noteikti attieksies no dalības mazo lauksaimnieku shēmā.

Lauksaimnieki, kuri pievienosies mazo lauksaimnieku atbalsta shēmai, varēs izmantot arī shēmas sniegtās priekšrocības – atbrīvojumu no zaļināšanas prakšu īstenošanas un atbrīvojumu no savstarpējās atbilstības prasību izpildes kontrolēm un samazinājumiem. Tāpat paredzams, ka ikgadēja pieteikšanās shēmai būs vienkāršota. Pieteikties mazo lauksaimnieku atbalstam varēs tikai vienu reizi – 2015. gadā līdz oktobrim, savukārt izstāties no atbalsta shēmas un pāriet uz standarta shēmas atbalstu varēs jebkurā gadā pēc 2015. gada. Plānots, ka 2015. gadā mazo lauksaimnieku shēmai varēs pieteikties tikai tie mazie lauksaimnieki, kuri ir izveidojuši saimniecības jau šobrīd.

Jau vēstīts, ka laika posmā no šī gada 24. jūnija līdz 26. jūnijam Luksemburgā notika ES Lauksaimniecības ministru padomes sanāksme un dialoga – Eiropas Komisijas, Eiropas Padomes un Eiropas Parlamenta, noslēguma sarunas par Kopējās lauksaimniecības politikas reformu, tostarp nākotnes tiešo maksājumu sistēmu. Lai gan formāli vēl nav apstiprinātas regulas, par kurām panāktas vienošanās, tomēr Latvijā Zemkopības ministrija ir uzsākusi aktīvas diskusijas ar lauksaimnieku organizācijām par dalībvalsts izvēlēto tiešo maksājumu sistēmas ieviešanu ar 2015. gadu.

2) aktīva lauksaimnieka noteikšana:

Noteiktas prasības* nepiemēro tiem lauksaimniekiem, kuri iepriekšējā gadā saņēmuši tikai tiešos maksājumus, kas nepārsniedz noteiktu summu. Minētās summas lielumu nosaka dalībvalstis, balstoties uz objektīviem kritērijiem, piemēram, to nacionālajām vai reģionālajām īpatnībām, un tā nepārsniedz EUR 5 000.

Tomēr tā summa vēl nav zināma Latvijā, par to vēl nav līdz galam izlēmts. Tas nozīmē, ka to tiešo maksājumu summas lielumu, kuru Latvija noteiks, ņems vērā aktīva lauksaimnieka noteikšanā, tie, kas būs saņēmuši mazāku apjomu tiešo maksājumu iepriekšējā gadā kā Latvijas noteiktā summa, tie tiks uzskatīti par aktīviem lauksaimniekiem un varēs saņemt tiešos maksājumus.

Savukārt, ja saņems tiešos vairāk kā šī noteiktā summa, tad jau skatīs vai saimniecība var saņemt tiešos maksājumus, un vai tās darbība

netiek iekļauta negatīvajā sarakstā. Ja saimniecība ir šajā negatīvajā sarakstā, piemēram šie sporta un atpūtas laukumi ir sarakstā, tad šādi saimniecībai būs jāpierāda, vai saimniecību/uzņēmumu var uzskatīt par aktīvu lauksaimnieku. Ja pēc noteiktiem kritērijiem šāda saimniecība būs atbilstoša aktīva lauksaimnieka jēdzienam, tad tā varēs saņemt tiešos maksājumus.

Fizisko personu datu aizsardzības likuma ievērošana, tirgojot mazumtirdzniecībā alkoholu vai reģistrējot ārvalstu tūristus.

No 2014.gada 1. janvāra visiem, kuri tirgo alkoholu arī mazumtirdzniecībā ir jāuzstāda novērošanas kameras tirdzniecības vietā. Tas paredz ka visiem, kuri tirgo t.sk. mājražotājiem, alkoholu, kas stiprāks par 5,8 promilēm jābūt videonovērošanai tirdzniecības telpā - 24 h diennaktī ar iespēju ierakstu uzglabāt 7 dienas un uzrādīt pēc pieprasījuma.

Citāts no likuma:

“(1) Alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībā, izņemot alu, kurā absolūtais spirta daudzums nepārsniedz 5,8 tilpumprocentus, papildus šā panta pirmajā daļā noteiktajiem ierobežojumiem vienlaikus ievērojami visi šādi nosacījumi:

1) alkoholiskie dzērieni izvietojami nodalītā tirdzniecības zāles pašapkalpošanās zonā vai alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecība organizējama, individuāli apkalpojot katru pircēju;

2) alkoholisko dzērienu tirdzniecības zāles pašapkalpošanās zonā un pircēju individuālās apkalpošanas vietā nodrošināma nepārtraukta videonovērošana, videoieraksta veikšana reālā laika režīmā un tā saglabāšana vismaz septiņas dienas pēc ierakstīšanas;”

<http://likumi.lv/doc.php?id=88009>

Skaidrojums no Datu Valsts Inspekcijas:

Datu valsts inspekcija informē, ka uz lauku māju saimniekiem, ja viņi veic personas datu apstrādi, attiecas Fizisko personu datu aizsardzības likums. Saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likumu - videonovērošanas ietvaros tiek veikta personas datu apstrāde, tādēļ uzņēmumiem, kā pārziņiem šāda personas datu apstrāde, ir jāreģistrē Datu valsts inspekcijā vai iespējams iecelt personas datu aizsardzības speciālistu.

Pirms iesnieguma iesniegšanas Datu valsts inspekcijā, nepieciešams nomaksāt valsts nodevu (20 vai 40 LVL atkarībā no nodarbināto skaita).

Detalizētu informāciju, kā arī iesnieguma veidlapu un vadlīnijas šī iesnieguma aizpildīšanai lūdz skatīt Datu valsts inspekcijas interneta mājas lapā - <http://www.dvi.gov.lv/izmainas/>.

Turklāt katru darba dienu laikā no plkst.14:00-16:00 iespējams konsultēties par reģistrācijas un personas datu aizsardzības jautājumiem pa tālruni 67223131.

Ir iespējams izmantot Datu valsts inspekcijas maksas pakalpojumu, kad Datu valsts inspekcijas speciālists palīdz aizpildīt reģistrācijas iesniegumu, tādējādi arī samazinās termiņš, kura ietvaros tiek izskatīts iesniegums.

Lēmums par personas datu apstrādes reģistrēšanu tiek pieņemts mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas, vai arī tieks pieprasīt papildus informācija (gadījumā, ja sniegta informācija nav precīza un pietiekama, kas savukārt tiek konstatēts pirmsreģistrācijas pārbaudē). Uzņēmējiem jāreģistrējas, ka būs jāuzstāda informatīvas zīmes par videonovērošanas veikšanu.

WWW.MACIES.CELOTajs.LV

Biedru forums profesionālām sarunām!

- * jautājumi un neskaidrības par likumdošanu
- * vieta, kur smelties un dalīties ar lauku tūrisma uzņēmējdarbības pieredzi
- * mācību materiāli, u.c.

Kartupeļu festivāls Kalnciema kvartālā

21. septembrī summinājām tupeni, bulbu, pampāli un karpeli...

Septembra nedēļas nogalēs, braucot uz jebkuru pusi Latvijā, visur ainavā redzams zīmīgs skats - pa lauku lēnām šūpojas traktors, un tam nopakaļ palekdamies staigā vai tupus rāpus kustas cilvēki ar groziem un spaiņiem. Tur latvieši rok kartupeļus. Ja piestāsiet, sajūtsiet svaigu uzartas zemes smaržu un ugunsкура dūmus, kurā talcinieki cep ar visu mizu kartupeļus. Kartupelis joprojām ir viens no pavedieniem, kas pilsētas latvieti saista ar laukiem, un došanās pie lauku radiem vai draugiem uz kartupeļu talku nāk par labu vismaz trijos veidos: tā ir iespēja izkustēties svaigā gaisā, satikt sen neredzētos savējos, un tikt pie veselīgi audzētiem kartupeļiem, nemaz nerunājot par sātigām lauku vakariņām pēc talkas. Jā! Tās ir mūsu tradīcijas, mūsu kopība. Tāpēc Lauku ceļotājs nolēma atgādināt par kartupeļa lielo nozīmi mūsu tradīcijās un ēdienos.

Lai to paveiktu, aicinājām talkā gan pavārus gan tradīciju zinātājus, gan kartupeļu pazinējus.

„Lauku ceļotāja” informācijas telts darbojās kā lauku vēstniecība. Te varēja uzzināt, kur šoruden doties pēc visdažādākajiem lauku labumiem – no kartupeļiem līdz vinogām.

Tirdziņā varēja iegādāties visgaršīgākos kartupeļus tieši no audzētājiem, kā arī dažādus no kartupeļiem gatavotus gardumus un izstrādājumus.

Pasākumu ieskandināja gan folkloras kopa „Putni”, gan apdziedāšanās mākslu demonstrēja Rucavas sievas.

Ar vismaz 20 kartupeļu šķirnēm, kas piemērotākās audzēšanai, ēdienu gatavošanai, uzglabāšanai – iepazīstināja “Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība”.

Kartupeļu festivālu rīkoja „Lauku Ceļotājs” un Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība kopā ar Kalnciema kvartālu.

Apsveicam Latviskā mantojuma saņēmējus

24 oktobrī, Igates pilī 16 lauku tūrisma uzņēmēji saņēma kultūras zīmi kā atzinību par latviskā kopšanu un daudzinašanu

Lidija un Juris Lubāni no Z/s Juri, Latgales siera.

Lauku ceļotājs pasniedza 16 lauku tūrisma uzņēmējiem kultūras zīmi „Latviskais mantojums” par latvisko tradīciju uzturēšanu mūsdienīgā tūrisma piedāvājumā.

Šajā kārtā zīme piešķirta gan latvisko ēdienu un dzērienu audzinātājiem gan kazkopiem un zirgkopiem, zvejnieku dzīves audzinātājiem, mūzikas instrumentu un darba instrumentu kolekcionāriem un darinātājiem, vilnas apstrādes un krēslu gatavošanas speciālistiem, podniekiem, kā arī niedru jumtu likšanas amata pratējiem, un latvisko godu un svētku tradīciju pārzinātājiem.

Māra un Aivars Liepiņi no kazu audzētavas Liciši Ltd.

Visi zīmes „Latviskais mantojums” saņēmēji klātienē tika godināti un saņēma sertifikātu un zīmi, ko izvietot savās saimniecībās kā atzinības un atpazīstamības zīmi ārvalstu un vietējiem tūristiem.

„Latviskā mantojuma” zīme ir stilizēts saules simbols uz pelēkzila fona – ir izvietojams pie mājas ieejas, viesu telpās, mājas lapās, reklāmas bukletos un citos mārketinga izdevumos, tas palīdz ceļotājiem atpazīt un izvēlēties vietas, kur iepazīt latvisko mantojumu kādā no tā izpausmes veidiem. Uz šo brīdi zīme piešķirta jau 28 lauku tūrisma uzņēmējiem.

Zīme izveidota pēc „Lauku ceļotāja” iniciatīvas, sadarbībā ar Kultūras ministriju un Latvijas Pašvaldību savienību. Zīmi administrē „Lauku ceļotājs”, un par tās piešķiršanu lemj komisija, kurā ir sabiedrībā pazīstami Latvijas kultūras mantojuma eksperti.

J.Dambis pasniedz zīmi Gunāram Igaunim no Senlaiku mūzikas instrumentu darbnīcas.

Pēc zīmes piešķiršanas pirmajām 12 saimniecībām (2013. gada 10. maijā) tika izdots buklets „Latviskais mantojums”, kas pieejams arī e-versijā. Buklets tika izdots sadarbībā ar Latvijas tūrisma attīstības valsts aģentūru. Arī jaunajiem zīmes saņēmējiem plānots informatīvs atbalsts, lai vietējiem un ārvalstu ceļotājiem popularizētu latviskā mantojuma vietas Latvijā. Nākamā zīmes piešķiršana plānota 2014. gadā.

Ize Stabulniece no zirgu saimniecības Z/s Klajumi.

Saimnieki, kas vēlas uzzināt par zīmi vairāk un pieteikties uz nākamo kārtu, ņeit var iepazīties ar „Latviskā mantojuma” zīmes kritērijiem, komisiju un pieteikšanās kārtību: http://www.celotajs.lv/cont/prof/quality/certificates_lv.html

„Latviskā mantojuma” zīme izveidota un tiek piešķirta projekta „Kultūras mantojums” ietvaros, ar Eiropas Savienības Interreg IVA programmas atbalstu.

Visi 16 uzņēmēji, kultūras zīmes saņēmēji kopā ar ekspertu komisijas pārstāvjiem

LATVISKAIS MANTOJUMS

Kas ir 16 "Latviskais mantojums" zīmes saņēmēji?

Baiba Smilga, Braslas krogs

Par Latvisku virtuvi un Latvisku interjeru.

Gulbaļķu krodziņš Braslas krastā ar latvisku interjeru, kur ikdienā piedāvā latviešu nacionālos ēdienus - bukstiņbiezputri, bubertu, grūdeni, skābu kāpostu zupu u.c., kā arī dzīvo kvasu un alu.

Ilze Stabulniece, Klajumi Z/S

Par zirgkopības tradīcijas uzturēšanu

Untumos uztur un atjauno zirgu ganāmpulku, kā arī iegādājas zirgus, kuri atbilst vēsturiski veidotās Latvijas zirgu šķirnes prasībām. Te var iegūt jāšanas iemaņas. Vasarās piedāvā vizinānos ratos, ziemā – pajūgā. Zirgus izmanto kāzās u.c. pasākumos.

Mediņu ģimene, Ausekļu dzirnavas

Par latvisku tradīciju un amatu prasmju daudzīnāšanu. Par latvisko darbarīku kolekcijas uzturēšanu

Dzirnavu pagalmā, saimniecības ēkā ir izstādīta Latvijas laukiem raksturīgo darbarīku, lauksaimniecībā izmantojamo mašīnu, mehānismu un sadzīves priekšmetu kolekcija. Apskatāma smēde. Te organizē tematiskus pasākumus: „Pavasara darbi lauku sētā” un „Pļaujas svētki”.

Lidija un Juris Lubāni, Z/s Juri

Par latvisku vidi, Par latviskiem ēdieniem – siera gatavošana

Mantotā dzimtas saimniecībā saimnieki no pašu audzētu govju piena gatavo sieru pēc vecām un mūsdienu receptēm. Apmeklētāji var degustēt pienu, rūgušpienu, paniņas un citus piena produktus, vērot to tapšanas procesu, kā arī līdzdarboties.

Dainis Rakstiņš un Ilona Gruševa, IK Kolnasāta

Par Latviskiem dzērieniem – Latgales alus

Saimniecības devīze: „Šeit top īsts Latgales alus!” Apmeklētāji var piedalīties alus darināšanas procesā, klausīties stāstījumu par tradīcijām un degustēt gatavu produktu. Uzkodās lauku labumi latgaļu gaumē.

Vija Kudiņa, Aglonas maizes muzejs

Par maizes kultūras daudzīnāšanu

Atspoguļots maizes ceļš no grauda līdz kukulītim. Apmeklētāji var degustēt maizi (un zāļu tējas) ar teatralizētu uzvedumu jebkuram dzīves gadījumam - kristībām, kāzām, dzīves jubilejām u.c. Galdos tiek liktas kļockas, krapavnieki, kaltētu sēņu vai ezera zivju zupa.

Gunārs Igaunis, Senlaiku mūzikas instrumentu darbnīca

Par tradicionālās muzicēšanas un mūzikas instrumentu daudzīnāšanu

Seno mūzikas instrumentu kolekcija. Apmeklētājiem piedāvā noklausīties stāstus par instrumentu vēsturi un izgatavošanas procesu. Viesi var iesaistīties muzicēšanā, pasūtīt un iegādāties pašdarinātus instrumentus.

Māra un Aivars Liepiņi, Ličiši Ltd

Par kazkopības tradīciju uzturēšanu. Par latviskiem ēdieniem – siera gatavošana

Viena no pirmajām un lielākajām Latvijas kazkopības saimniecībām. Ekskursijas laikā var noklausīties saimnieka atraktīvo stāstījumu par kazu audzēšanu un kazas piena produktu (piens, siers, kefīrs) ražošanu. Tos var iegādāties un degustēt.

Zane un Andris Vaivodi, Mielasts zvejnieku sētā. Par piekrastes zvejnieku tradīciju uzturēšanu

Viesus sagaida ar mūziku un "Dzimtenīti" dūšas uzlabošanai, kam seko brauciens ar zvejas laivām vai kuģi pa Rojas upi un jūru. Pēcāk tiek ieturēta maltīte ar ugunskurā vārītu zivju zupu, galda dziesmām un dejām. Zivju kūpināšanas vērošana un mielošanās, alus un bērzu sulas.

Aivars Ušpelis, Latgales podnieks

Par tradicionālas amata prasmes uzturēšanu - podniecība

Atraktīvais mākslinieks ir viens no Pūdniku skūlas četriem keramiķiem un savā darbā izmanto senču uzkrātās zināšanas. Darbnīcā apmeklētāji var redzēt keramikas veidošanu no virpošanas līdz to apdedzināšanai.

Mikjāņu sētas saimnieki

Par latvisku sētu un arhitektūru. Par latviskas amatu prasmes uzturēšanu – niedru jumta likšana

Sēta vienā no diviem Latvijas zvejniekiem, kas saglabājis autentisku elpu. Zvejnieku dzīves atmosfēra un izzīņa, pasākumu organizēšana ar tradicionāliem ēdieniem un folkloras dziedājumiem.

Čakuru ģimene, Ķonu dzirnavas

Par tradicionālo amatu prasmju uzturēšanu

Darba kārtībā saglabājušās 19. gs. Latvijas mašīnfabrikā „Šūberts Rudzīts & b-dri” ražotā vilnas plucināmā un kāršamā iekārta, Vācijā ražota unikāla vērpšanas iekārta un graudu malšanas dzirnavas.

Slavinsku ģimene Spēlmaņu krogs

Par suitu ēdienu un tradīciju daudzīnāšanu

Šī ir vieta, kur var nobaudīt Kurzemei raksturīgos sklandraušus, bet nedēļas nogalēs – uz vietas ceptu maizi. Vasarās tūristu grupas (iepriekš piesakoties) var piedalīties suitu ēdienu gatavošanas procesā.

Vainovsku ģimene Krēslinieku sēta, „Lejas Bregži”

Par latvisku ainavu, Par tradicionālu amatu prasmju daudzīnāšanu

Te atrodas Latvijai unikāla Vaidavas apkārtnē pīto krēslu, krēslinieku instrumentu, fotogrāfiju u.c. ar krēslniecības tradīcijām (no 18. gs. beigām līdz pat 20. gs. vidum) saistītu priekšmetu kolekcija. Saimniece – keramiķe Īriša Vainovska stāsta arī par podniecības meistarmākslu.

Dagdas folkloras kopa „Olūteņi” un vadītāja Inta Viļuma

Par latgaliešu svētku un godu tradīciju daudzīnāšanu

Folkloras kopa „Olūteņi” piedāvā programmu „Latgaliešu kāzas” jau 9-to gadu. Un līdz šim apm. 90 reizes jau izrādīta viesnīcā “Piedruja”. Folkloras kopa „Olūteņi” uzstājas Dagdas tautastērpā.

Ingrīda Žagata, IK Radošā darbnīca Cepļi

Par latviskas podniecības tradīciju attīstīšanu

Podniecības darbnīcā no māla, akmens masas u.c. keramikas materiāliem tiek veidoti trauki un interesanti interjera priekšmeti. Podniece darbus apdedzina atklātā uguns ceplī. Ekskursija, demonstrējumi, iespēja darboties pašam, dalība cepļa atvēršanā, pasūtījumi.

KONSULTĀCIJU PROGRAMMA

Eksperti iesaka lauku tūrisma saimniekiem

Interreg IV A projekta "Kultūras mantojuma un potenciāla veicināšana Latvijas lauku tūrismā" konsultāciju programma ir noslēgusies. Katram no 15 dalībniekiem tās gaita un realizācija ir bijusi atšķirīga, tāpat kā tas, kas no programmas gaidīts un domāts ieviests. Paveikts ir daudz. Ceram, ka šī programma kalpos kā sēkla, lai mūsu tūrisma produkts un vide kļūtu latviskāka.

Ne visiem ir bijušas vienādas finansiālās iespējas konsultantu ieteikumus realizēt tik īsā brīdī, ne visi konsultantu ieteikto ir izpratuši un pielietojuši. Tomēr kaut ko jaunu ir saņēmuši visi. Šī bija vienreizēja iespēja notestēt kā no malas un no citu nozaru speciālistu viedokļa izskatās pašu veidotais un domātais. Gribas izcelt dažus programmas piemērus, lai sniegtu priekšstatu par padarīto un par dažādajām konsultāciju sfērām, kas tika piedāvātas programmas ietvaros:

Garikās uzbūvēta jauna ēka ražošanai, šitakē sēņu žāvēšanai un apstrādei

Z/s "Garikas". Saimniecība saņēma arhitektes Ināras Kārklīņas konsultācijas par teritorijas un viesu nama labiekārtošanu, atsevišķu ēku celtniecību. Pēc ieteikumiem saimnieks ir uzbūvējis ēku šitakē sēņu žāvēšanai un apstrādei. Tā jau tiek funkcionāli izmantota. Uz diķa uzbūvēta laipa ar margām, bet viesu mājas konferenču zāle iekārtota, lai funkcionāli papildinātu tās pielietojumu.

Jaunā zivju žāvētava un āras virtuve viesnīcā "Roja"

Teritorijas labiekārtošana un zonēšana Biriņu pils parkā

Vienkoču maskas Vienkoču parkā, kas radītas programmas ietvaros

Dzirnupes saimniece Sandra apguva maizes cepšanas prasmes.

Viesnīca "Roja". Saņēma arhitekta Jāņa Sakniša konsultāciju par lauku virtuves noformējumu un teritorijas iekārtošanu, kur rīkot dažādus pasākumus grupām. Pagalmā tika uzbūvēta un atbilstoši dekorēta lauku virtuve, kur var žāvēt zivis un gatavot maltītes un demonstrēt šo gatavošanas procesu. Atdalīta arī teritorijas saimnieciskā daļa no viesu daļas.

"Biriņu pils" saņēma ainavu arhitektes Ievas Kraukles konsultāciju par labiekārtošanu. Pēc ieteikumiem izveidotas koka kāpnes Kastaņu kalnā, malkas sagatavošanas laukums, veikti vairāk kā 20 koku un krūmu apstādījumi. Iestādīti baltie ceriņi, kas ir daļa no koncepcijas - ka baltā krāsa vijas cauri daudziem elementiem muižas parkā - gan augiem, āra mēbelēm, gan mazajām arhitektūras formām.

"Vienkoču parks" saņēma tradīciju zinātnieces Inese Rozes un pavāra Ērika Dreibanta konsultācijas par gadskārtu pasākumiem un āra ēdināšanas pakalpojuma ieviešanu. 4. aprīlī notika Meteņu demo pasākums, kam saimnieks jau bija sagatavojis maskas no vienkoča - atbilstoši parka specifikai. Inese Roze ar folkloras grupu "Ore" mācīja Meteņu tradīcijas, bet Vienkoču parks pēc Ērika Dreibanta ieteikumiem bija sagatavojis Meteņu mielastu.

Z/s "Dzirnupes" saņēma maizes cepējas Sandras Aigares un tradīciju zinātnieces Inese Rozes konsultācijas. Projekta gaitā uztaisīta sava mājas lapa. Izstrādāta latviešu tradīcijām atbilstoša programma jaunajām sievietēm pirms vai pēc precībām, dažādu prasmju un zināšanu ieguvei, kas būs nepieciešamas sievas godā.

Saimnieki gūst pieredzi lauku tūrismā Somijā

No 2013. gada 20-21. septembrim Latvijas lauku tūrisma uzņēmēji devās četrus dienas pieredzes apmaiņas braucienā uz Somiju.

Šī brauciena mērķis bija Somijas lauku tūrisma saimnieku pieredzes iepazīšana kultūras mantojuma produktu veidošanā.

Brauciena laikā saimnieki apmeklēja gan dažāda veida gan dažāda lieluma naktsmītnes Somijā, kā piemēram Lomakivi brīvdienu māju kompleksu, Hevossiltas muzeju - saimniecību, Moision muižu, Lehmonkarki tūrisma centru un Messila tūrisma centru. Saimnieki apmeklēja arī vairākus kultūras mantojuma objektus, kas ir ieguvuši ievēribu tūrismā, kā piemēram Verlas kokapstrādes un celulozes rūpnīcā (muzejā), kas ir iekļauta arī UNESCO pasaules mantojuma sarakstā un Porvoo pilsētā, kas ir viena no sešām Somijas viduslaiku pilsētām.

Īpašu kultūras mantojuma pieredzi varēja iegūt Hevossiltas saimniecībā, kas ir iekārtota, lai iepazīstinātu tūristus ar somu tradicionālo lauku dzīvesveidu. Te arī varēja iepazīt somu tradicionālo kulināro mantojumu, redzēt dažādas somu pirts, tradicionālas ēkas, sētas, sadzīves priekšmetus, u.c.

Savukārt Mustilas dendrārijā, saimniece iepazīstināja ar pieredzi vīna darišanā, vietējo lauku labumu konservēšanas tradīcijās un suvenīru gatavošanā un pārdošanā. Kopumā Somijas pieredzes apmaiņas braucienā piedalījās 30 lauku tūrisma saimnieki no Latvijas.

Latvijas lauku tūrisma saimnieki Porvoo pilsētā

Atsauksmes:

"Mijš paldies par brīnišķīgo Somijas ekskursiju - vēl aizvien esam mazdrusciņ virs zemes! Pieredze, vēderprieki, iespēja redzēt - vērtīgi, bet visvērtīgākais - kolēģi, ar kuriem iepazīties un kuru sabiedrību no sirds baudījām".

Daina un Jānis Kučuru dzirnavās.

Latvijas lauku tūrisma saimnieki ceļā uz Somiju ieloka kājas Igaunijas purvos

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Ārvalstu tūroperatoru brauciens Latvijā

Sadarbībā ar Tūrisma Attīstības Valsts Aģentūru (TAVA) no 13-17. septembrim organizējam iepazīstināšanas braucienu ārzemju tūroperatoriem. Dalībnieki bija no Nīderlandes, Anglijas un Zviedrijas.

Tūroperatoru brauciens sākās ar ekskursiju pa Jūrmalu un Ķemeru Nacionālo parku, kur gan mazgājām rokas sēravotā "Ķirzaciņā", gan izgājām atjaunoto purva taku, gan uzkāpām pavērot ūdensputnus Kaņiera ezera tornī. "Tupeņkrogā" baudījām latviešiem tik piedienīgos kartupeļu ēdienus. "Valguma pasaulē" izbaudījām pirtīņu un devāmies neparedzētā piedzīvojumā pa Baskāju taku. Tālāk ceļš veda uz Kukšu muižu, kur novērtējām aristokrātisko eleganci. Bet pēc tam devāmies apskatīt kā vedas ar vīnogu audzēšanu Latvijā un nogaršot "Abavas vīnotavas" dažādos dzērienus. Cauri Kuldigai devāmies uz Alsungas "Spēlmaņu krogu", kur mūs gaidīja latviešu tradicionālais ēdiens, apdziedāja Suitu sievas un viens otrs pat tika saģērbts par istu suitu. "Ē" un "o"

vairāk nekā citi un izmēģinājis neierastas lietas. Viesis jūtas pat mazliet privileģētā situācijā, jo stāsti, ko viņš pārvedis mājās būs savādāki, daudz interesantāki, daudz padziļinātāki. Tas ir tā saucamais "Go Local" koncepts.

Šis brauciens bija sava veida tests, lai redzētu kā piedāvājums nostrādās, kā to vērtēs ārzemju tūrisma profesionāļi. Nostrādāja! Mūsu bagātība ir mūsu cilvēki, kuri spēj iedevmot un aizraut citus kā arī ir radījuši lieliskus tūrisma produktus. Turklāt mēs dzīvojam ļoti skaistā zemē, kur ir tik daudz nesabojātas dabas teritorijas, ir plašums un miers, ko tūristi novērtē. Gana sarežģīta, bet interesanta vēsture un ar to saistošie objekti. Ne mazsvarīgi - gards ēdiens un dzēriens, kas pagatavots ārzemniekiem saprotamā veidā, bet tomēr ar vietējas izcelsmes produktiem.

Plānojot programmu gribējās izcelt personīgo attieksmi, ko klienti saņem mūsu lauku tūrisma. Tieši cilvēciskā saikne piesaista visvairāk. Sirsnība, humors un patiesā viesmīlība atver un aizrauj līdz pat vislielākos skeptiķus. Dzīvojot pieblīvētās pilsētās, atrodoties mūžīgā darba un sadzīviskā steigā, virspusējās un formālās cilvēkās attiecībās - šie tīras cilvēcības un nesteidzīgās atpūtas mirkļi ir būtiski un iespējams ilgi atmiņā.

Paldies visiem saimniekiem, kuri mūsu viesiem sagādāja šos neaizmirstamos mirkļus, parādīja Latvijas labāko pusi un iedvesmoja viņus domāt kā atvest šurp citus!

Atsauksmes:

"Visi mūsu satiktie cilvēki bija fantastiski, īsti un entuziastiski par savu lietu. Šādi cilvēki ir tie, kas mani iedvesmo, kad pašam iestājusies rutīna un es gribu vēl vairāk pārdot Baltijas valstis. Kurzemes piekrastē esmu bijis tikai Liepājā un es nezināju, ka te ir šādi izcili tūrisma produkti un skaistas

vietas. Fam brauciena programma ir izcila, es izbaudīju katru mirkli. Tagad man jādomā kā to pārdot maniem klientiem, daudz kas no redzētā un piedzīvotā patiktu manai klientūrai!"

Phil Teubler, Baltic Holidays, UK

"Man visspilgtāk atmiņā paliks Baskāju taka. Varbūt tieši tāpēc, ka tā nebija programma un nāca kā pārsteigums - mēs visi to izgājām. Ja mēs būtu zinājuši, kas sagaida - droši vien neietu. Bet tagad es priecājos, ka to paveicu. Tas bija piedzīvojums. Visa trase ar ziedu vaniņām un siltu tēju beigās ir ļoti pārdomāts un izcils produkts."

Tiny van Berkel, Blue Elephant, NL

"Es par Baltijas valstīm neko daudz nezināju. Man tās asociējās ar redzēto par Padomju Savienību - drūmas un neviessmīlīgas. Jūs sagrāvāt visus manus priekšstatus! Jums ir tik skaista daba, labas naktsmitnes, garšīgs ēdiens un pats galvenais draudzīgi un priecīgi cilvēki. Vai Jūs redzējat kā Zaneī (Vaivodei) mirdzēja acis vadot dančus un mācot cept dižrausus? Tagad es domāšu kā Latviju iekļaut savās programmās."

Hart van Gervan, Global Naturereizen, NL

"Zviedriem ļoti svarīgs ir ēdiens un Jums tas ir ļoti labs. Viņiem ļoti patīk runāties ar vietējiem cilvēkiem un saprast tradīcijas. Jums ir tik skaists jūras krasts. Es šeit redzu produktus, ko varētu piedāvāt savām grupām. Varbūt arī individuāļiem."

Eeva Karhunen, Polar Resorts, SE

"Es tikai gribēju pateikt, ka šis bija patiešām labs un interesants brauciens. Nekas nestrādā labāk kā aizbraukt un pašam redzēt kā lietas strādā. Īpaši, ja tas ir labu gidu pavadībā. Es šad un tad esmu bijis Kurzemē, bet šī tūre man deva pilnīgi jaunu perspektīvu. Man ir dažas idejas, kurām pieķeršos šomēnes. Liels paldies par organizēšanu."

šad tad uzvilkām vēl atlikušās tūres dienas.

Pāvilostā vakarā ieklīdām vietējā "Sērferu klubā", kur varējām sajust kā vietējie dzīvo. Dažiem bija liels brīnums, ka arī Latvijā cilvēki aizrautīgi sērfo, kaito un malkojot alu var mierīgi papļāpāt ar vietējiem "dūdiem" angļu valodā. No rīta devāmies jūrā ar Pāvilostas puīšu izgatavotu zvejnieku laivu. Pēc tam apskatījām Ventspils interesantākās vietas un uzkāpām Ventspils Radioastronomijas centra lokatorā. Kad bijām saēdušies garšīgās plātsmaizes kempīgā "Pitagi" devāmies uz Kolkas ragu. Laika apstākļi mūs loloja ar fantastisku gaismu fotogrāfēšanai un skaistu saulrietu, zvejniekiem ķērās butes. Apskatījām mājiņas-muciņas un uzkāpām jaunajā skatu tornī. Vakaru noslēdzām Rojā ar "Zvejnieku mielastu". Ēdam uz ugunsкура gatavotu zupu, tikko no žāvētavas izņemtas zivtiņas, mācījāmies cept sklandu raušus, dejojot plaukstīņpolku un pat piedalījāmies zvejnieku zābaka mešanas sacīkstēs. Ar dažām galda dziesmām radījām priekšstatu par latviešu dziedāšanas tradīcijām mājas svinībās. Atceļā uz Rīgu pietājām Rīdeļu dzirnavās apēst gardas pakūkas, bet Rīgā gastronomiskums brīnumus mums bija sagatavojis Ēriks Dreibants "3 pavāru restorānā".

Apkopojums: Mēs šajā braucienā gribējām parādīt nosacīti nezināmo Latviju - atšķirīgu no ierastajiem tūrisma objektiem. Mēģinājām tūroperatorus pietuvināt vietējam cilvēkam, izcelt lietas, kas ir tipiskas mums latviešiem, ar ko mēs esam interesanti. Pasaulē šobrīd ir tendence virzīties uz autentisko, vietējo, individuālo. Arī tūrisma. Tūroperatori meklē unikālās lietas, kas gan izglīto tūristus, gan sniedz emocionālo baudījumu. Sajūta, ka esi paskatījies aiz formālā tūrisma piedāvājuma aizkara un uzzinājis par apciemoto valsti

Kā izskatās Eiropas lauku tūrisms skaitļos

Ik gadus Eiropas lauku tūrisma organizācija EUROGITES veic aptauju par situāciju lauku tūrismā

Aptaujas rezultāti apkopo līdz šī gada 2. oktobrim saņemto informāciju no 22 Eiropas valstu vai reģionu lauku tūrisma organizācijām un lauku tūrisma uzņēmējiem. Vasaras sezona gandrīz visās valstīs lauku tūrismā bijusi stabila un veiksmīga.

Austrija: +5% vasarā, tāpat sagaidāms arī gadā kopumā. Labi laika apstākļi gan vasarā, gan gada sākumā ziemā, stabila ekonomiskā situācija Vācijā un Austrijā, brīvdienas laukos ir populāras. Liels pieprasījums pēc brīvdienu mājām kalnos. Pieprasītas ir garās brīvdienas un specializētie produkti, pieaug ārvalstu tirgus.

Beļģija (Flandrija): +5% vasarā, taču pavasaris bija auksts un lietains. Ir mainījies piedāvājums – samazinās lauku saimniecības, kas nodarbojas ar tūrismu, jo saimnieki izvēlas nodarboties ar savu pamata biznesu – lauksaimniecību, neraugoties uz to, ka pastāv pieprasījums pēc tradicionālā lauku tūrisma.

Bulgārija: +5%, ir potenciāls lielākam pieaugumam, taču valstī krīze,

netiek pietiekami veiktas mārketinga aktivitātes. Ekonomiskās un politiskās nestabilitātes dēļ valstī paredzams, ka kopumā gadā lauku tūrisma rādītāji saglabāsies pagājušā gada līmenī.

Kipra: -15%, samazinās galvenie tirgi – vietējais tirgus un Vācijas klienti. Iemesli ir politiskā situācija valstī, cenas, kvalitāte, avio reisu pieejamība. Tiek meklēti jauni tirgi Itālijā, Spānijā, Krievijā, Ukrainā, Francijā, utt..

Igaunija: paredzams 5% pieaugums gadā kopumā. Karsta vasara, paplašinās piedāvājuma klāsts. Pieaudzis pieprasījums pēc specializētajiem produktiem.

Somija: vasara bez izmaiņām, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Pamazām pieaug Krievijas tirgus, taču tas ir neparedzams. Daudz pēdējā brīža rezervāciju. Valstī ir skārusi ekonomiskā krīze, taču lauku tūrismā sekas vēl nav manāmas.

Francija: vasara iepriekšējā gada līmenī, pieaugums nav vērojams sliktu laika apstākļu dēļ. Gada nogales brīvdienas novembrī un decembrī šogad rezervē vēl. Klienti uzturas īsāku laiku, taču pieprasa augstāku kvalitātes līmeni.

Gruzija: 20% pieaugums – iepriekšējo gadu mārketinga kampaņu rezultāts. Klientu pieaugums līdz gada beigām paredzams vīna reģionos. Uzlabojas pakalpojumi, rodas jauni ceļojumu galamērķi. Pieaug interese par gardēžu tūrēm.

Vācija: 5% pieaugums, labi laika

apstākļi vasarā. Uz gada beigām vairāk pēdējā brīža rezervāciju.

Griekija: vasarā 10% pieaugums, vairāk ārvalstu tūristu, nekā vietējo. Uzlabojas ekonomiskā situācija. Nestabila situācija konkurējošās Vidusjūras valstīs. Rudens mēnešos 5% pieaugums pret pagājušo gadu, pārsvarā ārvalstu klienti – Tūrisma ministrijas veiktā mārketinga rezultāts. Centrālās un Rietumeiropas klientu šogad krīzes dēļ mazāk.

Ungārija: +5%, izcili laika apstākļi jūlijā un augustā

Itālija: -10%, krīze turpinās, vietējais tirgus sabrūk. Taču gada beigās vērojama stabilizēšanās, valdība pievērš vairāk uzmanības lauku tūrismam.

Latvija: +15%, lieliska vasara, uzlabojas vietējā ekonomika, cilvēki daudz vairāk ceļo. Pieaug tūristu skaits no Krievijas, Lietuvas, Vācijas, Igaunijas.

Lietuva: laba, stabila situācija bez īpašām izmaiņām. Aktīvs ir Krievijas tirgus.

Nīderlande: kopumā -5% sliktu laika apstākļu dēļ vasaras sākumā.

Norvēģija: stabila vasara un viss gads kopumā. Pieaug krūžu tirgus, kas atņem klientu viesnīcām. Rudens sezonā pārsvarā ir vietējie klienti – festivāli, medības un nedēļas nogales izbraucieni ir populāri kā katru gadu. Mazāk klientu no Vācijas, bet pieaug skaits no citām valstīm.

Portugāle: +5%. Tūristi pārsvarā no Eiropas, vietējais tirgus praktiski nepastāv zemās pirktspējas dēļ – iedzīvotājiem samazinās ienākumi un pieaug nodokļi. Salīdzinot ar pagājušo gadu, noslogojums ir labs, taču nesasniedz pirmskrīzes līmeni. Nav pieejami banku kredīti attīstībai. Valdībai nav pozitīva attieksme pret lauku tūrismu.

Rumānija: stabilitāte, pārmaiņu no iepriekšējā gada praktiski nav.

Slovēnija: vasarā neliels pieaugums, taču kopumā gadā paredzams 5% samazinājums pret iepriekšējo gadu, jo ir mazāk vietējo tūristu un tie mazāk tērē.

Spānija: -5% attiecībā pret pagājušo gadu. Lai arī lieliska sezona ārvalstu tūristu ziņā, taču tas nekompensē krīzi vietējā tirgū.

Anglija: sezona iesākās vēlu, taču vasara laba, kopumā gads stabils, bez lielām izmaiņām attiecībā pret iepriekšējo. Jāpanāk agrāks sezonas iesākums. Brīvdienu māju saimniekiem jāstrādā elastīgāk, lai apmierinātu pieprasījumu. Klienti izvēlas lētākas brīvdienas, taču sagaida piecvaigzņu servisu. Nedaudz pieaug ārvalstu klientu skaits, taču to kopējais īpatsvars ir ļoti mazs.

Back to Nature projekta ziņas

Projekts finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Publikācijas saturs atspoguļo autora uzskatus un Vadošā iestāde nav atbildīga par projektu partneru publicēto informāciju

Projekta partneri Latvijā. Pieredzes apmaiņas brauciens pa tūrisma mītnēm Jūrmalā (Valguma pasaule)

„Lauku ceļotājs” kā partneris piedalās projektā „Back to Nature: pasniedzēju apmācībā par lauku tūrismā” (2012-2014, 2012-1-TR1-LEO05-35140), EK LdV Mūzizglītības programmas atbalsts, ko vada Ģiresunas Tirdzniecības un Rūpniecības Palāta, Turcija.

Partnerorganizācijas no 4 Eiropas valstīm apvienos savas zināšanas lauku tūrismā, apmainīsies pieredzē un izveidos mācību materiālus lauku tūrisma pasniedzējiem,

darba devējiem un darbiniekiem, lai attīstītu nepieciešamās kvalifikācijas un kompetences.

Projekta īpašais mērķis ir veicināt lauku tūrisma izaugsmi:

- sniegtot apmācību lauku tūrisma profesionālās izglītības mācībspēkiem,
- sniegtot datorprasmju apmācību lauku tūrisma uzņēmējiem,
- nododot partneru labāko praksi un zināšanas
- izveidojot dialogu starp pasnie-

dzējiem no partnervalstīm

- veidojot izpratni par lauku tūrismu, īpaši lauku rajonos, kur ir tūrisma potenciāls.

Mērķa grupa projektā ir profesionālās izglītības skolotāji, pasniedzēji un lauku tūrisma instruktori, uzņēmēji, vadītāji, darbinieki un darba devēji, kuri šobrīd strādā lauku tūrismā vai potenciālie uzņēmēji, kuri ir gatavi ieguldīt lauku tūrismā.

Projekta partneru 2. tikšanās notika Rīgā, 2013. gada 13.-14. jūnijā. Partneri apsprieda katrā valstī rīkoto aptauju rezultātus un izvēlējās visatbilstošākās tēmas, par kurām tiks sagatavoti apmācību moduļi e-mācību platformā:

- Lauku tūrisma veidi, levads lauku tūrismā un tā loma, Viesmīlības pamati.
- Tūrisma produkta veidošana, tūrisma uzņēmēju sadarbība, reklāma un mārketingas lauku tūrismā.
- Klientu psiholoģija, grupu psiholoģija, komunikācija ar klientiem, tūrisma klientu raksturojums, vajadzības, pieeja.
- Pasākumu organizēšana un vadīšana. Ēdiena gatavošana, pasniegšana, PVD prasības, risku pārvaldība.
- Svešvalodu zināšanas, datorprasmes, IT zināšanas.
- Aktīvā tūrisma elementi, gidu prakse, maršrutu plānošana, darbs ar kartēm, orientēšanās, GPS, drošības principi, apdrošināšana, pirmā palīdzība.

Nākamā partneru tikšanās notiks 5.-6. decembrī Vinē, Austrijā. Partneri vienosies par laiku, kad tiks rīkots seminārs pasniedzēju pieredzes apmaiņai un informācijai, kas nepieciešama plānoto apmācību moduļu izstrādāšanai.

Iespējamais semināra laiks ir posmā no 2014. gada 14. februāra līdz 7. martam. Apmācību moduļi tiks izmantoti interaktīvā, lietotājam draudzīgā e-apmācības platformā, kas būs pieejama turku, bulgāru, angļu, vācu un latviešu valodās, un ko varēs lietot profesionālās izglītības skolotāji, pasniedzēji, lauku tūrisma uzņēmēji, izmantojot tālmācības priekšrocības.

PROJEKTU AKTIVITĀTES

Lauku tūrisma mārketings

Jauns projekts - Mārketinga kampaņa lauku tūrisma popularizēšanai un lauku tūrisma produktu izveide visos Latvijas reģionos (2013 - 2014) (13-04-L31300-000006)

No š.g. rudens esam sākuši darbu pie mārketinga projekta, kurā veidosim un popularizēsīm gan vietējam, gan ārvalstu tirgiem lauku tūrisma produktus, kas balstīti uz vietējo un reģionālo ēdienu, kultūru un lauku amatniecību, lauku produkcijas ražotājiem.

Pirmais darbs projektā ir sagatavot un izdot brošūru „Lauku Labumi” ar 250 saimniecībām.

Vasarā apsekojam saimniecības, un secinājam, ka ir daudz spēcīgu, interesantu saimniecību, kas prot gan sarāžot interesantu un garšīgu produkciju, gan atraktīvi uzņemt apmeklētājus. Šobrīd apstrādājam informāciju „Lauku Labumu” brošūras izdošanai.

Projektu uzsākot, rīkojam informatīvās dienas Odzienā un Skrundā, kuras apmeklēja ap 70 topošo un esošo „Lauku Labumu” saimnieku.

Tiem, kas vēl tikai domā par savas saimniecības atvēršanu apmeklētājiem, drīzumā būs pieejami divi informatīvi mācību materiāli: „Kas ir „Lauku Labumu” saimniecība?” un „Kā atvērt savu

saimniecību viesiem?” „Lauku Labumu” saimniecību apraksti būs atrodamā arī publiski pieejamā interneta datu bāzē. Saimnieki varēs pieslēgties šai datu bāzei, lai paši atjaunotu un papildinātu informāciju par savu saimniecību. Sagatavosim arī ieteikumus uzņēmējiem, kā reģistrēt/integrēt savu uzņēmumu GIS.

Lai piesaistītu vairāk klientus tūrisma saimniecībām, nākamā gada pavasarī un rudenī rīkosim lauku atvēršanas dienas – tā būs viena konkrēta nedēļas nogale, kad visas saimniecības, kas vēlēšies iesaistīties šajā mārketinga akcijā, būs atvērtas un apskatāmas viesiem, piedāvājot arī kādu bezmaksas „bonusu” – vai nu ekskursiju par brīvu, vai ābolu grozu no dārza, vai kādu savas saimniecības suvenīru, vai ko citu.

Projektā veidosim arī tematisku maršrutu un karti „Kulinārais Ceļš Latvijā” un 6 jaunus maršrutus „Lauku Dzīves Iepazīšana”.

Abiem izdevumiem tiks izstrādāta arī digitālā versija. Lai potenciālie apmeklētāji varētu atrast visu nepieciešamo informāciju savos

vietaļruņos un citās mobilajās ierīcēs, laidsim klajā arī www.celotajs.lv mobilo versiju. Īpaši ārvalstu tirgiem un dalībai izstādēs gatavosim ceļojumu brošūru „Go rural”.

Projektā notiks arī publisku diskusiju pasākumi, kur piedalīsies gan tūrisma saimnieki, gan tūrisma organizācijas, dažādu līmeņu valsts iestādes un citi spēlētāji, no kuru kopīgās sadarbības atkarīga tūrisma piedāvājuma attīstība laukos.

Projekta mērķis:

Istenojot lauku tūrisma mārketinga kampaņu, veidojot un popularizējot lauku tūrisma produktus, kas balstīti uz lauku resursiem un tradicionālajām vērtībām: vietējo un

reģionālo ēdienu, kultūru un lauku amatniecību, lauku produkcijas ražotājiem.

Sekoiet informācijai par projekta aktualitātēm un gaidāmajiem pasākumiem mājas lapā: http://www.celotajs.lv/content/proj/Marketinga_kampana/Marketinga_kampana.html

ES Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)

Travelife seminārs tūroperatoriem par ilgtspēju tūrismā

Izvēloties brīvdienų ceļojuma galamērķi un pērkot ceļojumus no lielajiem tūroperatoriem, Eiropas valstu tūristi pievērš uzmanību vides un sociālajiem aspektiem.

Tūroperatoru konkurencē priekšrocības ir tiem, kuriem ir atbildīga attieksme pret vietējo dabas un sociālo vidi ceļojumu galamērķos, nenodarot kaitējumu, bet dodot ieguldījumu gan vietējā ekonomikā, gan vides aizsardzības pasākumos, gan sadarbojoties ar vietējiem iedzīvotājiem. Šāda prakse skaitās ilgtspējīga, un tūrisma kompānijai tā dod daudz priekšrocību.

21. un 22. oktobrī Rīgā notika 2 dienu seminārs, kurā piedalījās 29 pārstāvji no tūrisma aģentūrām un augstākās izglītības mācību iestādēm, lai uzzinātu, kas ir ilgtspēja tūrisma uzņēmumā un ko šī prakse uzņēmumam dod.

Tūrisma profesionāļi mācījās, kā integrēt ilgtspēju biroja darbā, piemēram, taupot enerģiju, samazinot papīra patēriņu, īstenojot noteiktu sociālo politiku un cilvēktiesību praksi attiecībā uz darbiniekiem. Semināra dalībnieki palūkojās caur „ilgtspējas brillēm” uz saviem transporta, naktsmītņu un ekskursiju pakalpojumu piegādātājiem.

Ir iespējams izveidot ilgtspējīgāku piegādes ķēdi, piesaistot jaunus piegādātājus, kuri strādā pēc ilgtspējas principiem un atbalstot jau esošos biznesa partnerus, lai tie strādātu sociāli atbildīgi un videi draudzīgi. Dalībnieki arī apguva ilgtspējīgas pārvaldības principus un gatavoja savu uzņēmuma ilgtspējas misijas formulējumu, politiku un rīcības plānu.

Papildus tam, viņi uzzināja par jaunākajām ārvalstu klientu un biznesa partneru pieprasījuma tendencēm attiecībā uz ilgtspējas pārskatāmību, un kā izmantot Travelife Ilgtspējas sistēmu. Galvenā doma bija ilgtspēja tūrismā kā neatņemama un būtiska jebkura

veiksmīga biznesa uzņēmuma daļa, kā arī labākās pieredzes pārņemšana un izmantošana.

Seminārs notika prezentāciju, grupu diskusiju, lomu spēļu, jautājumu un atbilžu, problēmu risināšanas veidā. Apmācības vadīja lektors Chriss Thompson, ar vairāk kā 25 gadu praktisku pieredzi tūrisma biznesā.

Pēc semināra apmācības kursa, ikdienas darbā atbalstu sniedz Travelife ilgtspējas sistēma (izstrādāta 2007.gadā), kuras ietvaros iespējams pielietot iegūtās zināšanas savā uzņēmumā. Travelife sistēma strukturētā veidā palīdz uzņēmumiem pārvaldīt ilgtspējas aspektus. Uzņēmumi var saņemt

Travelife sertifikātu, kas klientiem apliecina uzņēmuma vides un sociālo atbildību.

Seminārs notiek **projekta „Korporatīvās sociālās atbildības apmācība un sertifikācija tūrisma sektorā”, (2012-1-HR1-LEO05-01703)**, kur „Lauku ceļotājs” ir viens no projekta partneriem. Projekta mērķis ir ienest esošo un nākamo Eiropas tūrisma profesionāļu zināšanās un prasmēs korporatīvo sociālo atbildību, lai nodrošinātu vides, sociālo un ekonomisko ilgtspējību Eiropas tūrisma industrijā.

Mērķis ir pārnest un nostiprināt citās Eiropas valstīs Anglijas un Holandes tūrisma asociāciju izveidoto inovatīvo korporatīvās sociālās atbildības apmācības, vērtēšanas un kvalifikācijas piešķiršanas sistēmu Travelife.

Vairāk par projektu: <http://www.travelife.info/index.php?menu=home&lang=lv>

Projekts finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Publikācijas saturs atspoguļo autora uzskatus un Vadošā iestāde nav atbildīga par projektu partneru publicēto informāciju.

Lauku ceļotāja Valdes sēde

Kārtējā Valdes sēde notika 04.09.2013., Lauku ceļotāja birojā, Kalnciema ielā 40, Rīgā

Valdes sēdes ietvaros tika apspriesti gan regulārie jautājumi, kā jauno un izslēgto biedru apstiprināšana, tā arī Lauku ceļotāja projektu jaunumi, kā drošības rokasgrāmata lauku tūrismā, LC plānotā darbība 2013/2014, LC Mārketings un reklāma, LC izdevumi, jaunie projekti, u.c. jautājumi.

Kā būtiskākie valdes apspriežamie jautājumi šajā sēdē bija atbalsta plānošana 2014-2020 un Lauku attīstības programmas lauku tūrismam apspriešana, nepieciešamās atbalsta jomas un to pamatojums. Lai pārrunātu šos jautājumus ar Zemkopības ministriju, š.g. 7.novembrī tiek plānota ministres L.Straujumas tikšanās ar lauku tūrismā uzņēmējiem un Lauku ceļotāju.

Lauku Ceļotāja Valde ir kopsapulces ievēlētā un tiekas vismaz divas reizes gadā, lai lemtu par Asociācijas darbību, finansēm un citiem aktuāliem jautājumiem. Šobrīd Asociācijas valdē ir: **Asnāte Ziemeļe**, Valdes priekšsēdētāja, Lauku ceļotāja prezidente, **Nelda Sniedze** (kempings "Sniedzes"), **Zane Garsele** (kempings "Ezerpriedes"), **Kārlis Zirdziņš** (brīvdienu māja "Ezerklabi"), **Māris Šternmanis** (viesu māja "Lantus"), **Uldis Dvinskis** (viesu māja "Brūveri"), **Elita Martinsons** (brīvdienu māja "Upeslejas"). Revīzijas komisija: **Linda Ratkeviča** (viesu māja "Zaķi"), **Rita Tērauda** (brīvdienu māja "Pie Rāznas"), **Roberts Riekstiņš** (viesu māja "Laumu dabas parks").

Jaunumi E-mācības un diskusiju portālā

<http://macies.celotajs.lv/>

REGISTRĒJĪETIES UN PIEDALĪETIES!

APMĀCĪBU MATERIĀLI

Portālā pieejami divi jauni izdevumi:

DROŠĪBAS ROKASGRĀMATA LAUKU TŪRISMA UZŅĒMĒJIEM. Tā tapusi projekta SAFETUR ietvaros. Rokasgrāmata aplūkoti kopējie drošības aspekti, kas aktuāli lauku tūrismā vairākās valstīs: Lietuvā, Latvijā, Spānijā, Norvēģijā, Anglijā. Darbu paredzēts turpināt, sīkāk izstrādājot katras valsts nacionālo versiju rokasgrāmatai, kurā drošības prasības būs konkretizētas un skaidrotas ar piemēriem.

SAFETUR (2012- 2014)

Praksē balstīts apmācību instruments drošībai lauku tūrismā uzņēmumos Eiropā (2012-1-LV1-LEO05-03389)

KULTŪRAS MANTOJUMA MĀRKETINGA STRATĒGIJA LAUKU TŪRISMAM. Stratēģija palīdzēs uzņēmējiem veidot latviešu kultūras mantojumā balstītus lauku tūrismā produktus un izvēlēties mārketinga pasākumus, lai tos popularizētu. Materiālā apskatīts jau esošais kultūras mantojuma piedāvājums lauku tūrismā, tirgus un mērķa grupas, produktu veidošana un piemēri. Mārketinga sadaļas aplūko pasākumus, ko var veikt pats lauku tūrismā uzņēmējs individuāli un arī izmantojot vietējo, reģionālo un nacionālo tūrismā organizāciju mārketinga pasākumus. Atsevišķa nodaļa veltīta mārketinga zīmei „Latviskais mantojums”.

LC BIEDRU FORUMS „NOTIEK ARĪ TĀ...”

Privātais diskusiju forums tikai asociācijas „Lauku Ceļotājs” biedriem: negadījumi, pārpratumi, konflikti, antireklāma, negodīgi klienti, ieteikumi kolēģiem. Lai piekļūtu šai informācijai, lūdzu reģistrēties sistēmā un pēc tam nosūtiet savu reģistrācijas vārdu, uzvārdu un Jūsu uzņēmuma (naktsmītne, „Lauku Labumu” saimniecības, utt.) nosaukumu uz e-pasta adresi lauku@celotajs.lv ar lūgumu atļaut pieeju asociācijas biedru sadaļai.

PROFESIONĀLĀS INFORMĀCIJAS FORUMS

Forumā lauku tūrismā saimnieki uzdod praktiskus, ar lauku tūrismā uzņēmējdarbību saistītus jautājumus un saņem atbildes no „Lauku ceļotāja” darbiniekiem vai citiem kompetentiem speciālistiem. Kopš vasaras esam publicējuši atbildes uz jūsu jautājumiem:

- Datu drošība
- Vai viesu namiem jāmaksā par mūziku istabiņās?
- Vai nepilngadīga persona var rezervēt viesu namu?
- Nesaskaņas ar klientiem par skaļu mūziku Jāņos
- Krāpšanas mēģinājums ar Eiropas bankas čeku
- Līgums par maksājamo atlīdzību izpildītājiem un fonogrammu producentiem

LLTA "Lauku ceļotājs" sveic visus jaunus biedrus:

- Doles salas „Vējiņi”, Doles, Salaspils nov.
- Brīvdienu māja „Ildzes”, Brocēnu nov.
- Viesu māja „Tālavas kalns”, Cēsu nov.
- Tukuma tūrismā informācijas centrs, Tukuma nov.
- Viesu māja „Odzienas krogsmāja”, Pļaviņu nov.
- Viesu māja „Iļmantas”, Venstpils nov.
- „Pirts Līči”, Ķekavas nov.
- Valmiermuižas alus darītava, Burtnieku nov.
- Maizes ceptuve Lāči, Babītes nov.

Aicinām saimniekus pieteikties „Zaļajam sertifikātam”

Arvien vairāk tūristu izvēlas videi draudzīgas naktsmītnes, veselīgu pārtiku un aktīvu atpūtu dabā – tādu izvēli tūristam apstiprina Zaļais sertifikāts.

Lai veicinātu videi un dabai draudzīgu tūrismā attīstību Latvijas laukos, ar Latvijas Vides aizsardzības un Reģionālās attīstības ministrijas atbalstu tiek turpināta nacionālā ekoserifikāta *Zaļais sertifikāts* apsekošana saimniecībās, kuras vēlas saņemt nacionāla mēroga vides kvalitātes zīmi un uzlabot savu eko-saimniekošanu.

Pieteikuma formu sūtiet: „Lauku ceļotājs”, Kalnciema 40, Rīga, LV-1046 vai kvalitate@celotajs.lv; Tālrunis: 67617600 (Anna).

Zaļā sertifikāta komisijas sēde par jauno eko-sertifikāta pretendentu izvērtēšanu un esošo sertifikātu pagarināšanu notiks 2013. gada decembrī.

Ja vēl neesat kļuvuši par mūsu biedru – priecāsimies Jūs uzņemt savā pulkā.

Rakstiet: lauku@celotajs.lv /

Te atradīsiet visu par asociācijas pakalpojumiem: http://www.celotajs.lv/cont/prof/assoc/membership_lv.html /

Te atradīsiet elektronisku pieteikuma anketu:

[Pieteikuma anketa](#)